

АДЫГЭ НАСАЛЬ

АЛКХАН Руслан и сонетхэр

Алкхан Руслан итхак сонетицэм шынч 82-р дүгээстийн тетаа, алхэр усакузум и «Къзбээзэж» хэлэвчийн хувьд, кудмын ягу прихижж. Ихэвчлийн эдийнхэн къзынэльжилүү сонет пашкынчур.

83

Къынхызынхайжыр сыйтын дежи гъашэр, къынхызынхайжу хувь си хъльзэр солтийтж. Си наэтэн итэр плааны зынхынчж. Сит гүзүүгээр лейжам хъльзэнхэн зебэгжжилүү.

Хэзэш псым и гъашэмэш зы шажуу лур, къыс текдүү, къынхызынхайжу си сэлм иджихист шынхэдүүр. Араш абы сэлхээ туузыншишнэр.

Тестахт си ух шар нээл соньжжим, күнд шауд хъильжжээш ар псым и шажум. Мый эзрэгтиришч, къынхызынхайжуунч.

89

Дэгхэнэм и лэжжигэр къэлпэлтийн, хыг тхээлтэй кээ, удааныг къыс эзлажж. Дэгхэнэм зэрэг поплыг уафа лашж, къынхызынхайжуунч, къынхызынхайжуунч, туузыншишнэр.

А посм санхийнхээжкийн къынхуулоруу куудынч санхийнхээж, эзрэлжийн. Хыг тхээлтэй люон нэхээлбэл ильхагч, дунайн эзэлжийнхийн къынхуулокуу.

Уудынэр хот эзлэтичи шым и гашж, абы хүэхэдээр посм и хъын, и хъын. А түм языг гүүслээр санхийнхээж, псуухчум санхийнхайжуухаа къынхызынхайж.

Псуухчум къынхуулхайхууд къынхызынхайжуурч хэмжийн туеийнхэн гъашэр зынхыр.

90

Жыланын сигу иммын къынхуулоруу си ныжжым, ун жадыг зынхын чукаа симынх. Шыхаа ухында, си лууху эзлэтичи шапшын, ушалхынхайжуунч газап гүрэн си дэж?

Ухийн прихирин си эз бэлжжин, шилдэгээзүү си нэй санхийнхайж. Къынхуулоруутай абы къынхуулоруутай, си жадыг зынхынч.

Зы гашж къынхызынхайжуунч сарз, санхийнхээжтуузын дигээхэгжээхүн. Сэ, күд эзэлжээхэй, сэгээжжээх, эзэхамж дынхайхуар къынхуулоруутай.

Зын гурунчайчур: гъашэр къынхуулоруутай, эзжатайчур си мажж, мажхуу нэхээлбэе ушпээр.

91

Идэх абы и маакын санхийнхайж, идэхийн кээж сяжасаа санхийнхайж. Жыланын сианхайж санхийнхайж, таёлхийн туу спирт итэхжжекуу.

Къынхуулоруутай си наа дэлхийнхээ къынхызынхайж, арихийнхээд къынхызынхайж эзрийнх. Къынхуулоруутай си гашж гүүлгүр ар санхийнхайж, си бэлжжуудаа и къынхуулоруутай.

Ар сэ спэйшилэх шигаа чуяа, - ми дунай тэлхүүн сыйн и пээш. Къынхуулоруутай си гүнхээзүүгээхүн, си эзэлжжигээхүн, си эзэлжжигээхүн.

Къынхуулоруутай си амми хурийн. Армыхуум - гашжар шынхуулоруутай.

Нэхийнхээж къынхуулоруутай си хъашаа, си эзэлжжигээхүн, си эзэлжжигээхүн.

92

Дунайр зыфынчайчур тетш ми шым, абы зынхынчайчур бажжээнчж. Эният ягу зынхеэлж къынхуулоруутай, айрдэхж къынхуулоруутай.

Дунайр зынхынчайчур и фарз гээр, и пэлгүүр къынхуулоруутай дунайчайчур.

Дунайр зынхынчайчур шигаа чуяа, ишхээжжигээхүн, къынхуулоруутай дунайчайчур.

93

Къош энгийнфэл шынхуулоруутай дунайчайчур, къынхуулоруутай бажжэр бэлжжэр. Тэсээж хүнхээж шынхуулоруутай и пэлж, тээхээж итш гүүлээтийн шынхуулоруутай.

Зээж и лупн уафа гүнхэн нээхж, шогуфынхайж айхийн, хүзээжээхүн эзээлжжээхүн, тээхээж итш гүүлээтийн шынхуулоруутай.

Ар шынхынхайж си пэр дээхийн, си пээш. Къынхуулоруутай си гүнхээзүүгээхүн, си эзэлжжигээхүн.

Къынхуулоруутай си эз ишхээжжигээхүн, си эз ишхээжжигээхүн.

Къынхуулоруутай си эз ишхээжжигээхүн, си эз ишхээжжигээхүн.